

**Archeologisch vooronderzoek
Opwijk – Ringlaan, Fabriekstraat, Wallekensweg
(Voetbalsite)**

Bénédicte Cléda, Liesbeth Coremans en Jordi Bruggeman

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 295

Aard onderzoek: Prospectie
Vergunningsnummer: 2015/465
Naam aanvrager: Bénédicte Cléda
Naam site: Opwijk – Ringlaan

Opdrachtgever: 't Walleke nv, Lage Heirweg 41c, B-9830 SINT-MARTENS-LATEM
Opdrachtnemer: All-Archeo bvba, Laagstraat 12, B-9140 TEMSE
Administratief toezicht: Els Patrouille, agentschap Onroerend Erfgoed,
Dirk Boutsgebouw, Diestsepoort 6 bus 94, B-3000 LEUVEN

Rapportage: All-Archeo bvba

All-Archeo bvba
Laagstraat 12
B-9140 Temse

info@all-archeo .be
0478 36 57 07
0498 15 84 40

D/2016/12.807/1

© All-Archeo bvba, 2016

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde het agentschap Onroerend Erfgoed.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 ADMINISTRATIEVE FICHE.....	7
3 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	9
3.1 Afbakening studiegebied.....	9
3.2 Aard bedreiging.....	10
3.3 Onderzoeksopdracht.....	10
4 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	13
4.1 Landschappelijke context.....	13
4.1.1 Topografie.....	13
4.1.2 Hydrografie.....	13
4.1.3 Bodem.....	14
4.2 Beschrijving gekende waarden.....	15
4.2.1 Historische gegevens.....	15
4.2.2 Archeologische voorkennis.....	17
5 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	21
5.1 Toegepaste methoden & technieken.....	21
5.2 Bespreking sporen.....	24
5.2.1 Noordwestelijke zone (WP1-8, WP10, WP16).....	24
5.2.1.1 Paalsporen.....	24
5.2.1.2 Kuilen.....	24
5.2.1.3 Greppels	25
5.2.1.4 Verstoringen.....	26
5.2.2 Zuidoostelijke zone (WP11-15, WP17-23).....	29
5.2.2.1 Kuilen.....	29
5.2.2.2 Greppels	29
5.2.2.3 Verstoringen.....	32
6 WAARDERING, ANALYSE VAN DE GEPLANDE SITUATIE: EFFECTEN, EN ADVIES.....	33
6.1 Antwoord onderzoeksvragen.....	33
6.2 Advies.....	34
7 BIBLIOGRAFIE.....	35
7.1 Websites.....	35
8 BIJLAGEN.....	37
8.1 Lijst van afkortingen.....	37
8.2 Archeologische periodes.....	37
8.3 Plannen en tekeningen.....	37
8.4 Harrismatrix.....	37
8.5 Sporenlijst.....	39
8.6 Vondstenlijst.....	40
8.7 Digitale gegevensdrager.....	40

1 Inleiding

Op het terrein zal een woonproject gerealiseerd worden. Naar aanleiding van deze plannen werd voorafgaand een prospectie met ingreep in de bodem geadviseerd door het agentschap Onroerend Erfgoed. Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein.

Het terreinwerk werd uitgevoerd van 23 tot 25 november 2015, onder leiding van Bénédicte Cléda. De bedoeling van het onderzoek was om binnen het plangebied archeologisch erfgoed te karteren en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed te lokaliseren, te interpreteren en te waarderen. Op die manier kan advies uitgebracht worden over eventuele vervolgstappen met betrekking tot het archeologisch vrijgeven van het plangebied en het definiëren van eventuele sites die verder onderzocht dienen te worden.

De eindbeslissing over het vrijgeven van de gronden en/of archeologisch vervolgonderzoek ligt bij het agentschap Onroerend Erfgoed.

2 Administratieve fiche

Administratieve gegevens	
<i>Naam van de opdrachtgever</i>	't Walleke nv
<i>Naam van de uitvoerder</i>	All-Archeo bvba
<i>Naam van de vergunninghouder</i>	Bénédicte Cléda
<i>Beheer en plaats van de geregistreerde data en opgravingsdocumentatie</i>	De eigenaar van het terrein.
<i>Beheer en de plaats van de vondsten en stalen</i>	Niet van toepassing.
<i>Projectcode</i>	2015/465
<i>Vindplaatsnaam</i>	Opwijk – Ringlaan
<i>Locatie met vermelding van provincie, gemeente, deelgemeente, plaats, toponiem en minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten</i>	• Provincie: Vlaams-Brabant • Locatie: Opwijk • Plaats: Ringlaan • x/y Lambert 72-coördinaten: – 137658, 184711 – 137839, 184600 – 137711, 184521 – 137548, 184608
<i>Kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer(s)</i>	Opwijk, afdeling 1, sectie B, perce(e)l(en) : 254d, 256m, 256n, 258b, 258c, 259a, 259b, 261a, 264g, 265h
<i>Kaart van het onderzoeksgebied op basis van de topografische kaart op schaal 1:10000</i>	Zie 4.1.1 Topografie
<i>Begin- en einddatum uitvoering onderzoek</i>	23 tot 25 november 2015
Omschrijving van de onderzoeksopdracht	
<i>Verwijzing naar de bijzondere voorwaarden, die zijn opgenomen in de vergunning</i>	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Opwijk, Ringlaan – Fabriekstraat – Wallekensweg
<i>Omschrijving van de archeologische verwachtingen</i>	Vlak bij het onderzoeksgebied bevinden zich diverse resten uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse tijd, de middeleeuwen en de nieuwe tijd. Het gaat om resten van bewoning, begraving en cultus. De nabijheid van eerdere vondsten wijst er op dat deze resten zich mogelijk verder buiten deze gebieden uitstrekken, naar de omliggende terreinen en bijgevolg mogelijk ook naar dit onderzoeksterrein.
<i>Wetenschappelijke vraagstelling met betrekking tot het onderzoeksgebied</i>	De bedoeling van het onderzoek is het vaststellen van de eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen. Dit kan het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek omvatten. Om een weloverwogen waardering te kunnen voorstellen, is een prospectie met ingreep in de bodem aangewezen.
<i>Doelen en wensen van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep van de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt</i>	Op het terrein wordt een woonproject gerealiseerd. Dit impliceert dat het bestaande bodemarchief grondig verstoord zal worden.

<i>Eventuele randvoorwaarden</i>	Niet van toepassing
Eventuele raadpleging van specialisten	
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als hun advies werd ingewonnen bij substantiële staalname voor specialistisch onderzoek</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als zij betrokken worden bij de conservatie</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de algemene wetenschappelijke adviezen door personen die buiten het project stonden</i>	Rob Paulussen (Bodemkundige GEA Consult)

3 Projectgegevens en afbakening onderzoek

3.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Vlaams-Brabant, gemeente Opwijk (Fig. 1). Het is volgens het gewestplan gelegen in woongebieden (0100) en recreatiegebieden (0400).

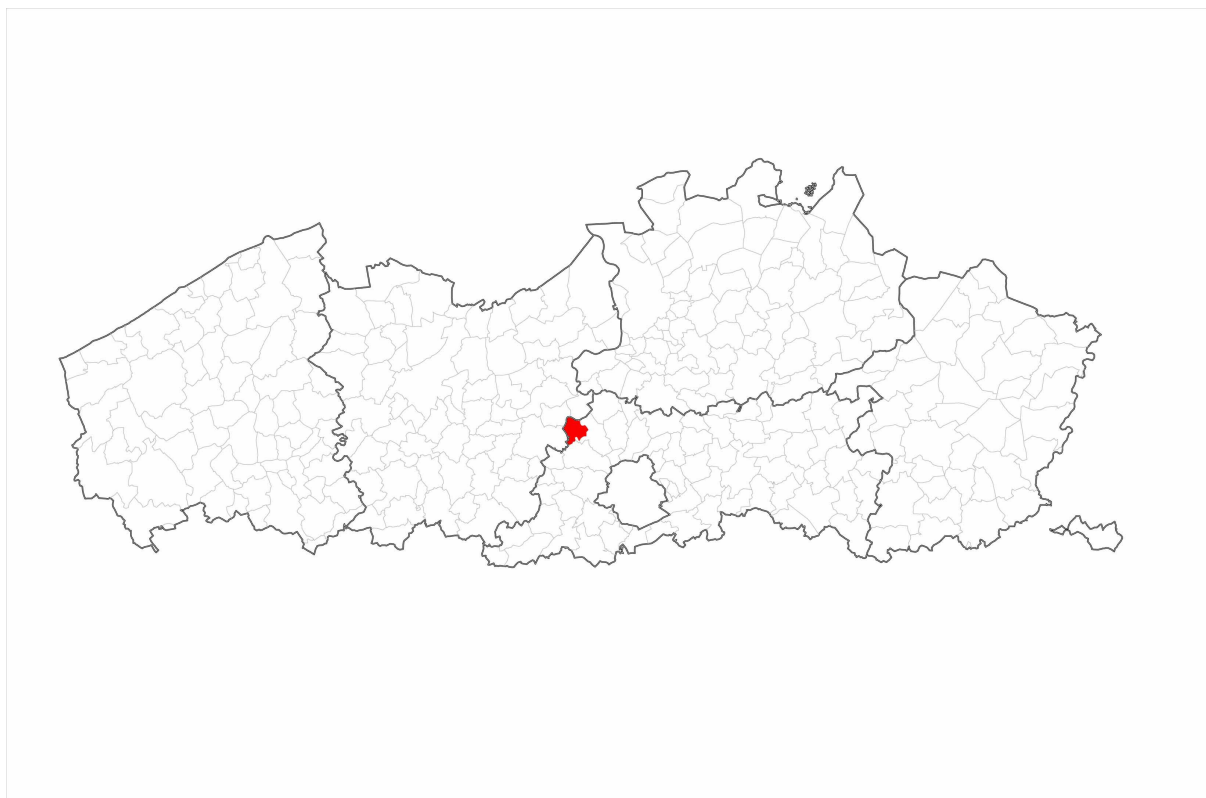

Fig. 1: Situeringssplan Opwijk

Fig. 2: Kleurenorthofoto (luchtfoto 2014) met situering van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Het projectgebied (Fig. 2) is gelegen ten oosten van het centrum van Opwijk. Het grenst aan de Wallekensweg in het noordoosten. Ten noordwesten loopt de Fabriekstraat, ten zuidoosten de Pompoenstraat, ten zuidwesten de Beekveldstraat en ten zuiden de Ringlaan.

3.2 Aard bedreiging

Op het terrein wordt een woonproject gerealiseerd. Dit betekent dat het aanwezige archeologische bodemarchief verstoord zal worden.

3.3 Onderzoeksopdracht

De bedoeling van het onderzoek is het vaststellen van eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen. Dit kan het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek omvatten. Om een weloverwogen waardering te kunnen voorstellen, is een prospectie met ingreep in de bodem aangewezen.

Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er tekenen van erosie?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
  - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
  - Wat is de omvang?
  - Komen er oversnijdingen voor?
  - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaats?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
  1. Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
  2. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

4 Beschrijving referentiesituatie

4.1 Landschappelijke context

4.1.1 Topografie

Op de topografische kaart is het onderzoeksgebied gelegen op een hoogte van ongeveer 20 m TAW (Fig. 3). Het gebied ten zuidwesten van het onderzoeksterrein is duidelijk hoger gelegen (55 m TAW) dan het onderzoeksgebied zelf, dat afhelt naar het oosten. Het onderzoeksgebied is gelegen op de noordoostflank van een dekzandrug. Op het terrein zelf zijn sterke hoogteverschillen waarneembaar. Het westelijke deel van het terrein is ca. 2 m hoger gelegen dan het oostelijke deel.

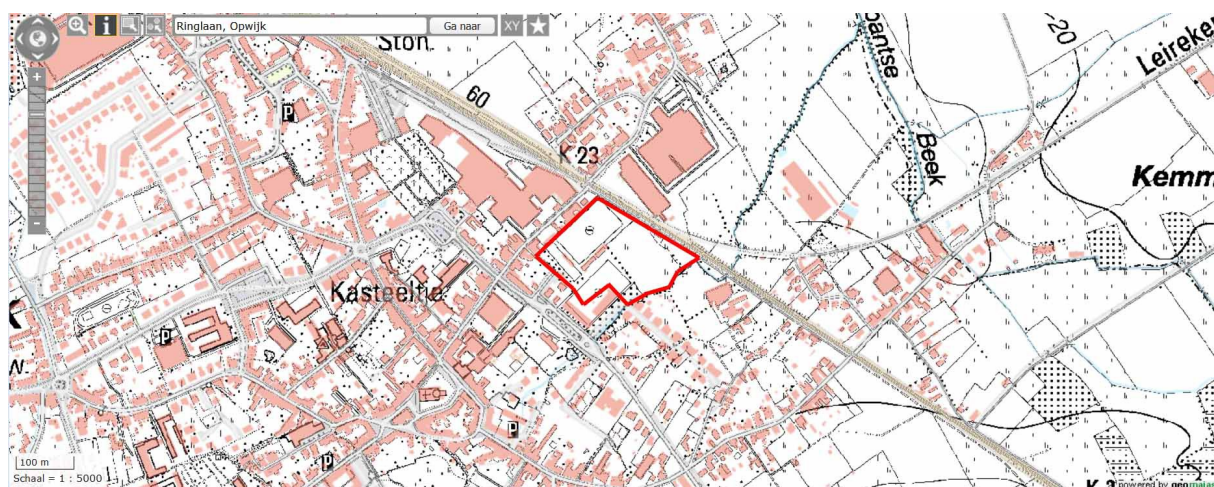

Fig. 3: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be/>)

4.1.2 Hydrografie

Het gebied is op hydrografisch vlak gelegen binnen het Denderbekken, in de subhydrografische zone¹ Vondelbeek. Ten zuidoosten grenzend aan het projectgebied loopt de Asbeek (Fig. 4).

Ten noordoosten van het projectgebied ligt de vallei van de Vondelbeek en ten westen loopt de Kluisbeek.

¹ Subindeling van de bekkens

Fig. 4: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart/>)

4.1.3 Bodem

Het onderzoeksgebied is gelegen in de Zandleemstreek. De geologische ondergrond van het terrein bestaat uit de Formatie van Lede (Ld), gekenmerkt door lichtgrijs fijn zand, soms kalksteenbanken, kalkhoudend, fossielhoudend (Nummulites Variolarius), soms glauconiethoudend, basisgrind.²

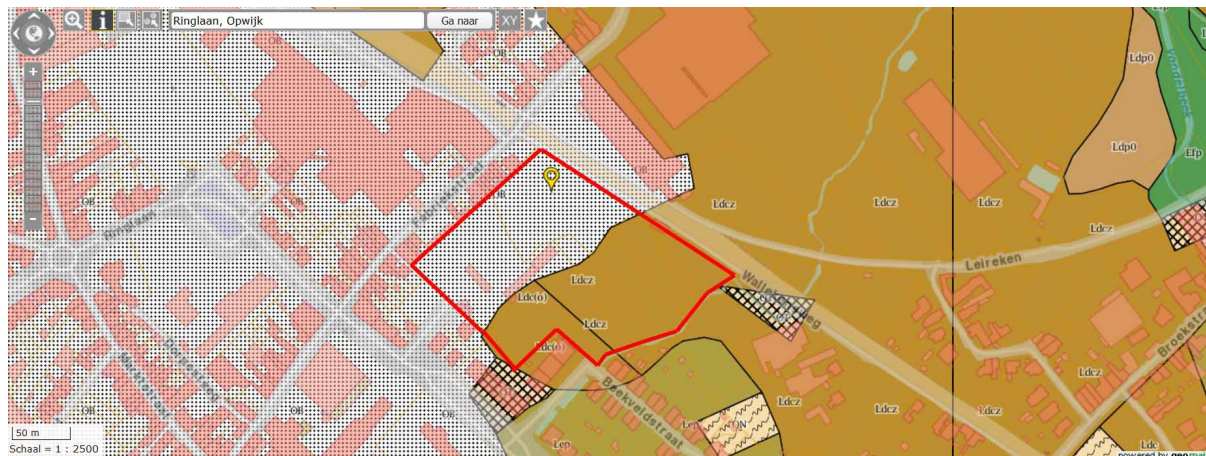

Fig. 5: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be/>)

In het noordwesten van het projectgebied zijn er bebouwde zones (OB) aangegeven op de bodemkaart. Deze lopen verder door ten westen van het projectgebied. Het projectgebied wordt verder gekenmerkt door de bodemseries Ldcz en Ldc(o) in het zuidoosten. Dit zijn matig natte zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodems strekken zich verder uit rondom het projectgebied en komen voor naast (matig) droge zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Lca-Lba) (Fig. 5).

2 <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>

Het terreinonderzoek kon deze gegevens grotendeels bevestigen. Hieruit blijkt dat in het onderzoeksgebied een leembodem voorkomt met een textuur B horizont. Er is ook een colluviumpakket vastgesteld.

Over nagenoeg heel het terrein bestaat de bodem uit een ongeveer 50 cm dik jong (postmiddeleeuws) colluviumpakket, waarvan het bovenste deel bewerkt was door ploegen. Dit colluviumpakket (1C-horizont) is gelegen boven een veelal afgetopte Btg-horizont in Pleistocene eolische löss van ongeveer 30 cm dik (Fig. 6). De Btg-horizont is op zijn beurt gelegen op een eveneens Pleistoceen zandleempakket (2C-horizont). Een aantal werkputten vertoonden een afwijkend bodemprofiel. Het gaat om werkputten 10-13 (zuidwesten van het terrein) en werkputten 22-23 (noordoosten van het terrein), waar het terrein sterk opgehoogd werd.

Het terrein is oorspronkelijk voor afzetting van het colluvium nat geweest, getuige de gleyverschijnselen (roest- en reductieplekken, ijzer- en mangaanconcreties) in de Btg-horizont. De scherpe overgang tussen de basis van het colluvium en de top van de Btg-horizont duidt op een erosievlak. Het colluvium is enkelfasig. In de profielput van sleuf 8 is vermoedelijk sprake van een met baksteenpuin opgevulde oude erosiegeul (Fig. 7).

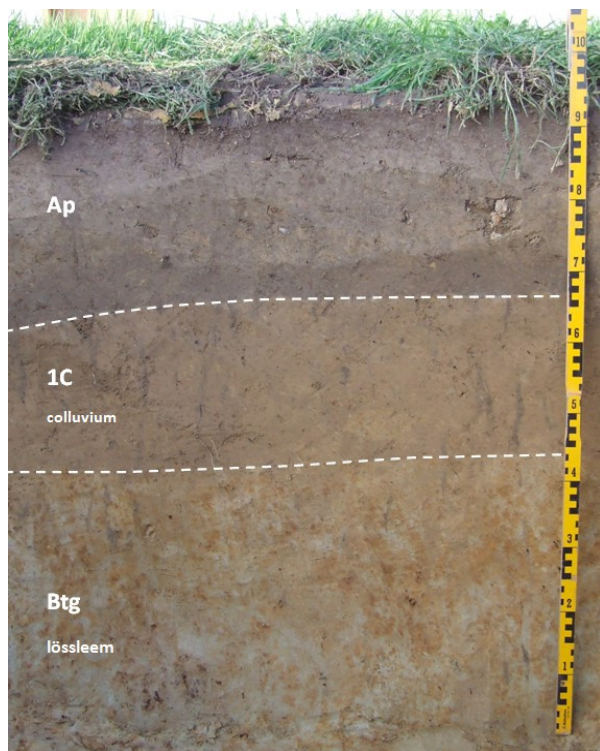

Fig. 6: WP6PR1

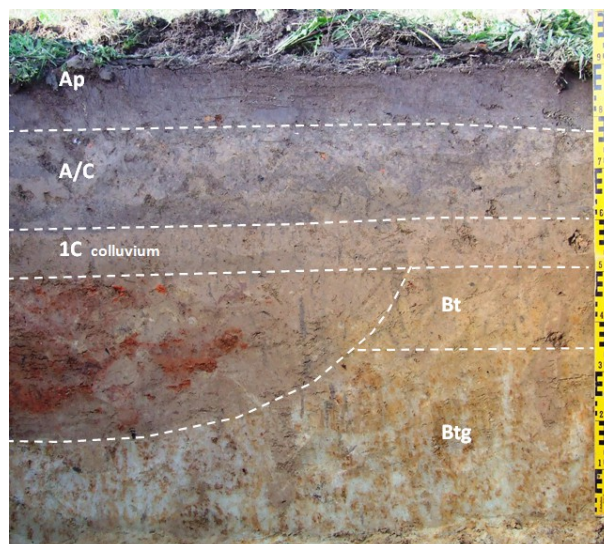

Fig. 7: WP8PR1

Het archeologisch niveau bevindt zich op een diepte tussen 30 cm en 1,20 m onder het maaiveld, op een hoogte tussen 10,97 en 13,64 m TAW.

4.2 Beschrijving gekende waarden

4.2.1 Historische gegevens

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgemaakt op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied (Fig. 8). Er is geen bebouwing te zien in het onderzoeksgebied. De Fabriekstraat en de Marktstraat zijn

te herkennen op de kaart. Er zijn duidelijke perceelsgrenzen met beplantingen waar te nemen binnen het onderzoeksgebied.

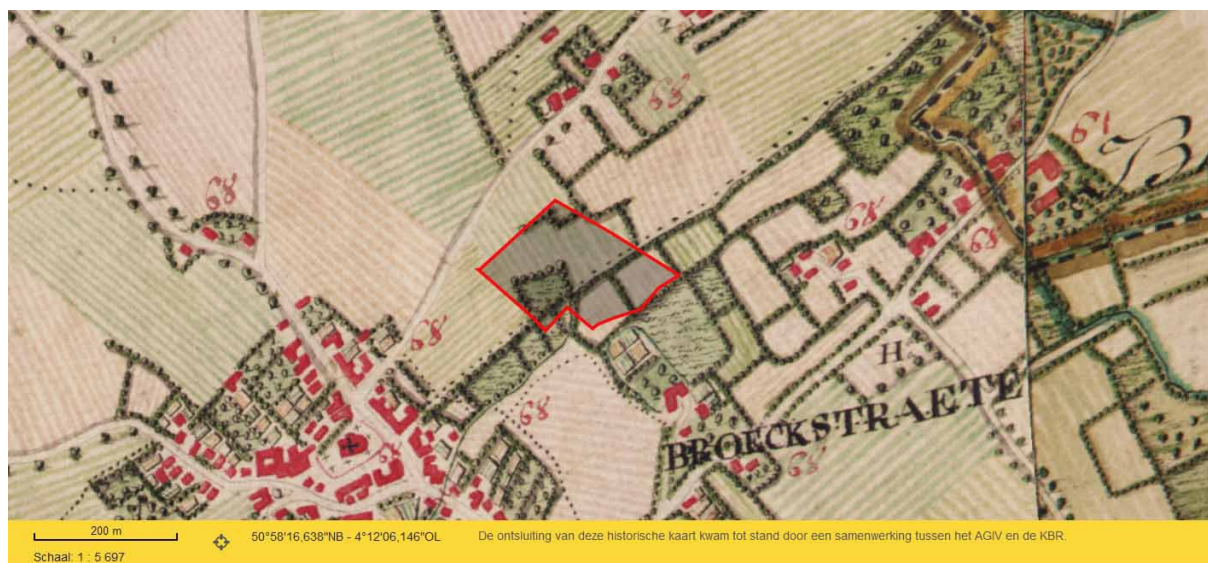

Fig. 8: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met een situering van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Op de Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp (1842-1879) kan gezien worden dat er evenmin bebouwing aanwezig is op het terrein. De perceelsgrenzen vallen grotendeels samen met de huidige perceelsgrenzen en het wegennet lijkt eveneens sterk op het huidige (Fig. 9).

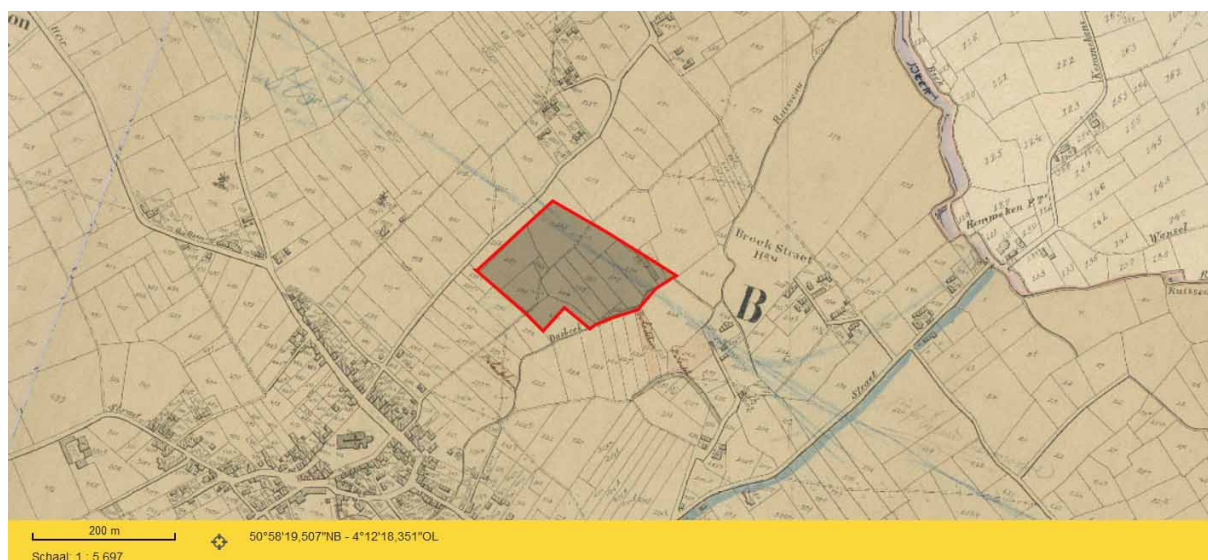

Fig. 9: Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp met een situering van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

4.2.2 Archeologische voorkennis

In de nabije omgeving van het projectgebied, zijn volgens de Centrale Archeologische Inventaris volgende archeologische waarden aanwezig (Fig. 10):

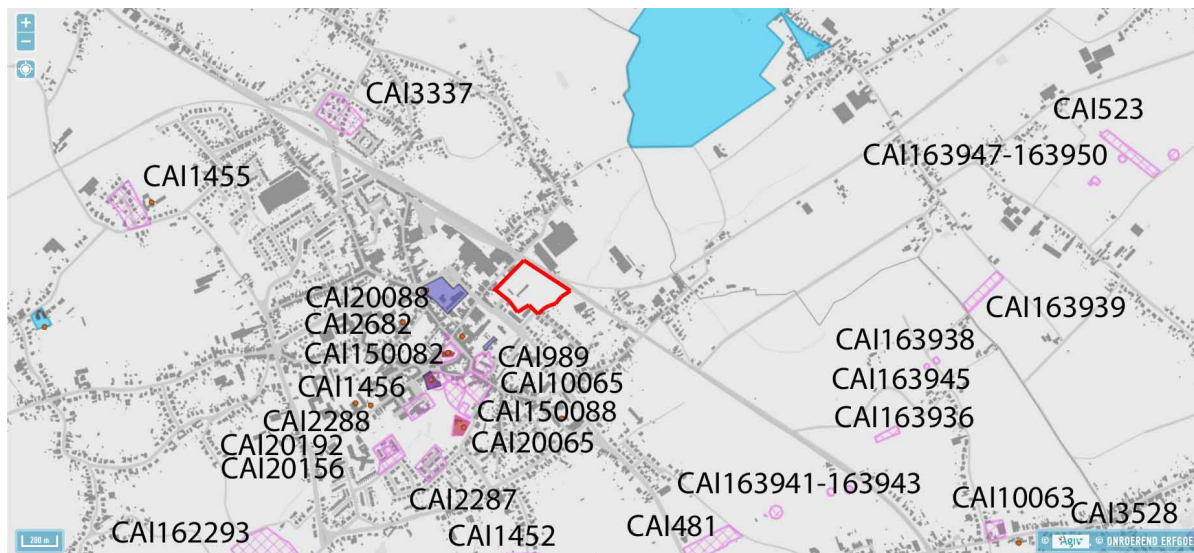

Fig. 10: Overzichtskaart CAI met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo.onroerenderfgoed.be/>)

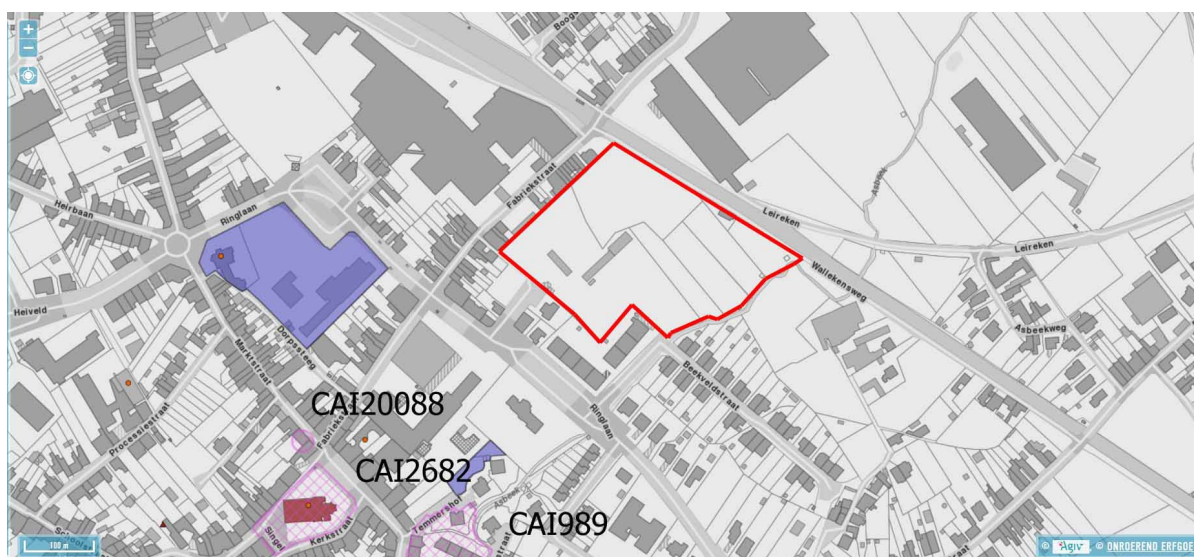

Fig. 11: Detailkaart CAI met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo.onroerenderfgoed.be/>)

Ten noorden en noordwesten:

- CAI 3337: De site Neerveldhoeve “Meerneveld” ter hoogte van de Neerveldstraat (Opwijk) is een alleenstaande site met walgracht uit de late middeleeuwen.³
- CAI 1455: Hof Ten Eeken, ter hoogte van Leen ten Eeken (Opwijk) is een laatmiddeleeuwse walgrachtsite aanwezig, waarvan de gracht die het voorhof van het

3 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/3337>

neerhof scheidde werd gevonden. Op het opperhof werden enkele muren en een bakstenen vloertje vrijgelegd. Tenminste twee bouwfasen werden onderscheiden.⁴

Ten oosten en zuidoosten:

- CAI 163938: Op de site Broevink – Broevink (Opwijk) werd een sterk verstoord spoor van 4 m lang gevonden, waaruit 23 fragmenten lokaal vervaardigd grijs aardewerk uit de volle middeleeuwen afkomstig zijn, die sterk aansluiten bij het aardewerk gevonden ter hoogte van de Holbeekstraat.⁵
- CAI 163936: Op de site Kapenbergweg – Broevink (Opwijk) werden vijf geclusterde Romeinse kuilen, een Romeinse vierkante paalkuil met kern en nog een ronde kuil uit de Romeinse tijd opgegraven.⁶
- CAI 163941-163943: Ter hoogte van de Hollestraat (Opwijk) werden een aantal kuilen en een greppel van onbepaalde datering gevonden.⁷
- CAI 10063: Ter hoogte van Klei (Opwijk) ligt de vindplaats Oud Kerkhof en de laatmiddeleeuwse Sint-Niklaaskapel.⁸
- CAI 481: Ter hoogte van de Steenweg op Merchtem (Opwijk) werden paalgaten met verbrande leem van onbepaalde datering gevonden.⁹

Ten zuiden en zuidwesten:

- CAI 989: Op de site BPA Gasthuis “Nijdrop” (Opwijk) werd een laatmiddeleeuwse gracht met daarin een kuil met houten beschoeiing aangetroffen. Ook werden verschillende muren van een 16de-eeuwse gebouwplattegrond vrijgelegd, die waarschijnlijk betrekking heeft op het Gasthuiscomplex dat zich daar bevond. Ook de resten van een kapel werden herkend.¹⁰
- CAI 10065: De vindplaats Sint-Pauluskerk I ter hoogte van de Oude Pastoriedreef (Opwijk) is een volmiddeleeuwse kerk.¹¹
- CAI 150088: Ter hoogte van de Oude Pastoriedreef (Opwijk) werden een middeleeuwse kuil en grachten aangesneden.¹²
- CAI 20065: Ter hoogte van de Oude Pastoriedreef (Opwijk) staat een herbouwde laatmiddeleeuwse pastorie met omgrachting.¹³
- CAI 1452: Te Hulstmolen – Korenwindmolen “Hulst” (Opwijk) werd een muntschat van Hadrianus en Septimus Severus gevonden. Deze is te dateren in de Romeinse tijd.¹⁴
- CAI 162293: Ter hoogte van de Droeshoutstraat werd de site Groenstraat fase I “Vetwyde/Nanove” (Opwijk) opgegraven. Deze bestond uit een midden-ijzertijd nederzetting, waar in 2012 restanten gevonden werden van een hoofdgebouw en twee bijgebouwen, erfafbakeningsgreppels en afwateringsgreppels en drie waterputten of -kuilen die kunnen wijzen op een meerperiodensite. In 2013 werden nog spiekers, kuilen, greppels, waterputten -en kuilen gevonden. Er werd uit de Romeinse tijd ook een brandrestengraf gevonden met verbrande bijgiften. Tevens werden enkele paalkuilen, greppels en een dierenbegraving uit de Romeinse tijd aangesneden. Er waren ook enkele volmiddeleeuwse greppels en leemwinningkuilen. Bovendien vond men hier een

4 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/1455>

5 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/163938>

6 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/163936>

7 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/163941-163943>

8 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/10063>

9 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/481>

10 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/989>

11 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/10065>

12 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/150088>

13 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/20065>

14 <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/1452>

fragment van een gepolijste bijl, mogelijk in kwartsiet en en fragment van een hardstenen strijdbijl of -hamer in graniet aangetroffen.¹⁵

- CAI 20192: Ter hoogte van de Blocksweide (Opwijk) ligt de site Buitensingel – Providentia II, waar lithisch materiaal en verkoolde hazelnootschelpen werd gevonden in boomvallen. Het is te dateren in het mesolithicum. Hiernaast werden twee plattegronden van spiekers aangetroffen, die vermoedelijk uit de late bronstijd of late ijzertijd dateren, evenals een dubbele vlechtwerkwaterput uit de late ijzertijd. Hierboven is een dump van late ijzertijdcrematieresten gevonden, waarschijnlijk in verband met vier crematiegraven die vlakbij gevonden werden. Er werden enkele greppels met dakpanfragmenten, een kuil met een terra sigillata scherf, en een gracht gevonden, die te maken zouden gehad hebben met een Romeins landbouwareaal. Vermoedelijk begrenste de gracht een woonareaal. Tot slot werden vier laatmiddeleeuwse greppels met vondstmateriaal aangetroffen, die in verband kunnen gebracht worden met het gebruik van het terrein voor landbouw.¹⁶
- CAI 2288: Ter hoogte van Blocksweide (Opwijk) werd op de vindplaats Providentia II een tweedelig woonstalhuis met een drietal bijgebouwen uit de late ijzertijd aangetroffen met een grachtstructuur als grens. Er werden twee afvalkuilen met prehistorisch aandoend aardewerk gevonden, die buiten het erf lagen. Later werd deze interpretatie herzien en werden de grachten als Romeinse greppels geïnterpreteerd, die te maken hebben met de ontwatering van het terrein. Er werden ook vier crematiegraven uit de late ijzertijd opgegraven en nog andere late ijzertijdkuilen en -greppels.¹⁷
- CAI 20156: Ter hoogte van Blocksweide (Opwijk) werd op de vindplaats Binnensingel – Providentia II een late ijzertijdkuil met quasi complete hondenschedel en een paardenkaak, evenals handgevormde scherven en het fragment van een maalsteen gevonden. Er werd ook een dumplaagje met concentraties van inheems-Romeinse handgevormde scherven, fragmenten van maalstenen, één brede gracht en een smalle greppel gevonden. Ook werden er ook boomaanplantingen uit de nieuwe tijd gevonden.¹⁸
- CAI 1456: Ter hoogte van de Kloosterstraat (Opwijk) ligt Hof Ten Hemelrijk uit de 16de eeuw.¹⁹
- CAI 150089: Bij archeologisch onderzoek in 2008 werd ter hoogte van de Kloosterstraat (Opwijk) de site Borch – Opperhof opgegraven door Monument Vandekerkchove. Hierbij werd een brede omwallingsgracht vastgesteld. Daarbinnen werden volmiddeleeuwse bewoningssporen vastgesteld. Een tweede, kleinere gracht werd aangetroffen aan de binnenzijde van de grotere gracht. De sporen kunnen geïnterpreteerd worden als onderdeel van een neerhof van een site met walgracht. Verder werden de resten vastgesteld van een 18de-eeuwse hoeve met bijgebouwen.²⁰
- CAI 2682: Ter hoogte van de Kerkstraat (Opwijk) bevindt zich de laatmiddeleeuwse parochiekerk Sint-Paulus en laatmiddeleeuwse vlakgraven.²¹
- CAI 20088: Ter hoogte van de Marktstraat en meer bepaald de Apotheek Vanderlinden-Moens (Opwijk) werd een laatmiddeleeuwse gracht rondom de Sint-Pauluskerk gedetecteerd.²²

15 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/162293>

16 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/20192>

17 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/2288>

18 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/20156>

19 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/1456>

20 Heyvaert *et al.* 2009, 111

21 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/2682>

22 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/20088>

In de ruimere omgeving van het projectgebied, zijn volgens de Centrale Archeologische Inventaris nog volgende archeologische waarden aanwezig (Fig. 10):

Ten noordoosten:

- CAI 523: Op de site Koutermolen/WN2 "De Meer Kouter (Merchtem) werd een laatmiddeleeuwse steengoedscherf gevonden.²³
- CAI 163947-163950: De site Galgestraat 1-3 (Merchtem) leverde drie paalkuilen, een greppel en een smalle NO-ZW georiënteerde greppel van onbepaalde datering op. Op de archeologische vindplaats Galgestraat 4 werden twee kuilen en zeven fragmenten handgevormd aardewerk, met chamotte gemagerd baksel gevonden.²⁴

Ten oosten en zuidoosten:

- CAI 163939: De vindplaats Holbeek - Holbeek (Merchtem) leverde twee greppels, 15 paalkuilen, handgevormd aardewerk, een randfragment van een Harpstedt-achtige pot en een randfragment van een lappenschaal op uit de vroege ijzertijd. Tevens werden 15 kuilen en 20 paalkuilen, een aardewerkensemble van lokaal vervaardigd aardewerk gemagerd met zand uit de volle middeleeuwen opgegraven en vijf kuilen uit de late middeleeuwen.²⁵
- CAI 3528: Ter hoogte van de Gasthuisstraat (Merchtem) ligt het laatmiddeleeuwse Sint-Katerina ziekenhuis op de plaats van het huidige gasthuis.²⁶

Op basis van deze gegevens blijken zich vlak bij het onderzoeksgebied diverse resten uit steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen en nieuwe tijd te bevinden. Het gaat om resten van bewoning, begraving en cultus. De nabijheid van eerdere vondsten wijst er op dat deze resten zich mogelijk verder buiten deze gebieden uitstrekken, naar de omringende terreinen en bijgevolg mogelijk ook naar dit onderzoeksterrein.

---

23 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/523>

24 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/163950>

25 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/163939>

26 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/3528>

5 Resultaten terreinonderzoek

5.1 Toegepaste methoden & technieken

De totale af te graven oppervlakte bedroeg minstens 12,5 % van het te prospecteren terrein, respectievelijk 10 % door middel van proefsleuven en 2,5 % door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De bovengrond werd verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog.

Tijdens het onderzoek werd de methode van continue sleuven gebruikt:

- de proefsleuven waren 2 meter breed;
- parallelle proefsleuven ononderbroken over het volledige oppervlak van de betrokken percelen;
- de afstand tussen de proefsleuven bedroeg in de breedte niet meer dan 15 m (van middelpunt tot middelpunt);

Alle sporen, werkputten en minstens één representatief bodemprofiel per werkput werden fotografisch vastgelegd. De profielen werden zo gekozen dat een overzicht verkregen werd van de bodemopbouw van het volledige onderzoeksgebied. Daarnaast werden alle hoofdmeetpunten, proefsleuven, vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten.

Het projectgebied omvat een oppervlakte van circa 2,85 ha (28468 m²). Het onderzoek geeft volgende getallen als resultaat:

- Onderzoekbare zone: 28468 m²
  - Te onderzoeken zone door middel van proefsleuven = 10 % of 2846 m²
  - Te onderzoeken zone door middel van kijkvensters en dwarssleuven = 2,5 % of 711 m²
- Onderzochte oppervlakte: 3719 m² = 13,06 % van de onderzoekbare zone
  - Aantal aangelegde werkputten: 23 = 3662 m²
  - Aantal aangelegde kijkvensters: 1 = 57 m²

Na overleg met de erfgoedconsulent van Onroerend Erfgoed werd besloten om geen extra kijkvensters aan te leggen, aangezien deze geen bijkomende informatie zouden aanleveren.

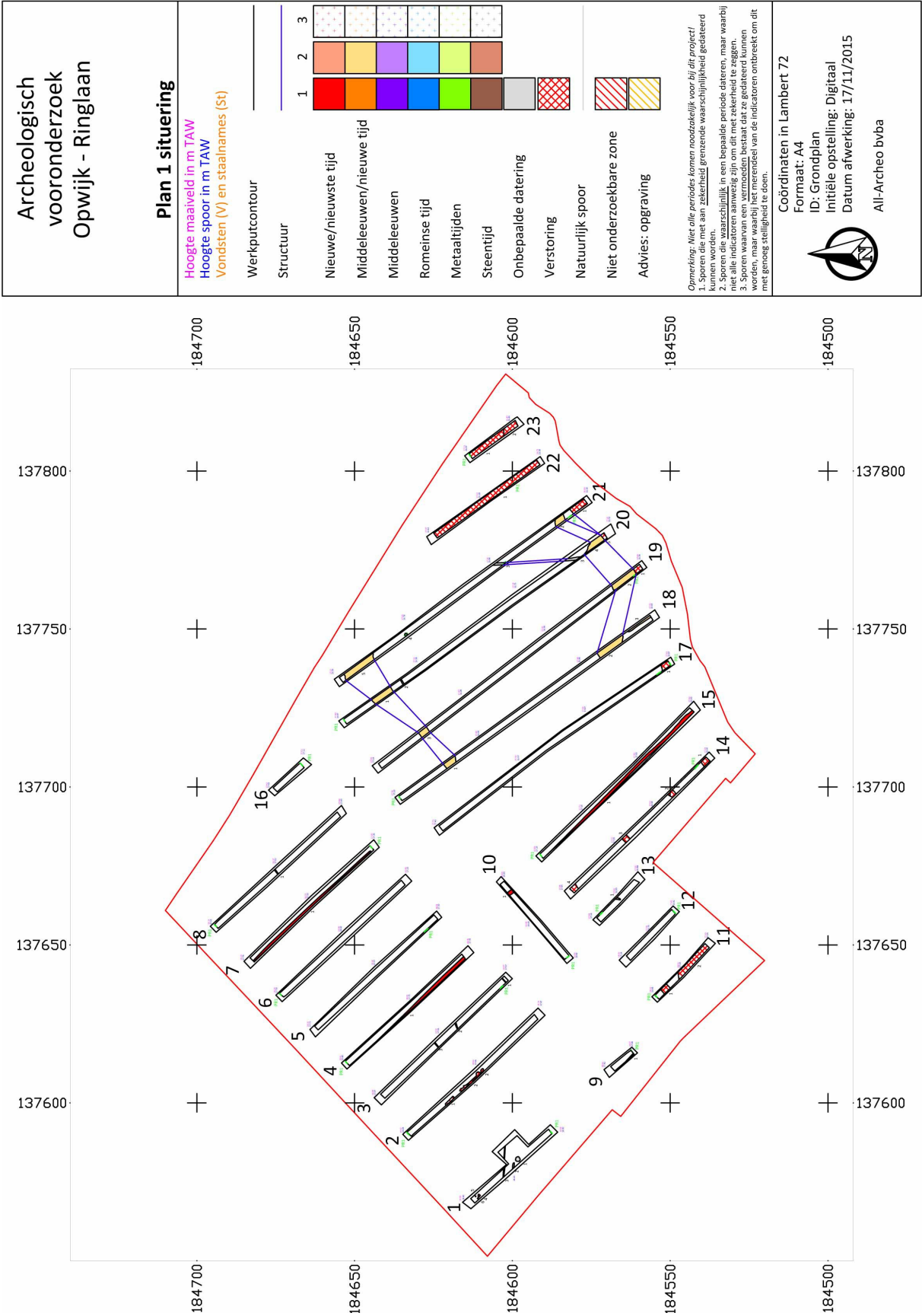

Fig. 12: Situeringssplan

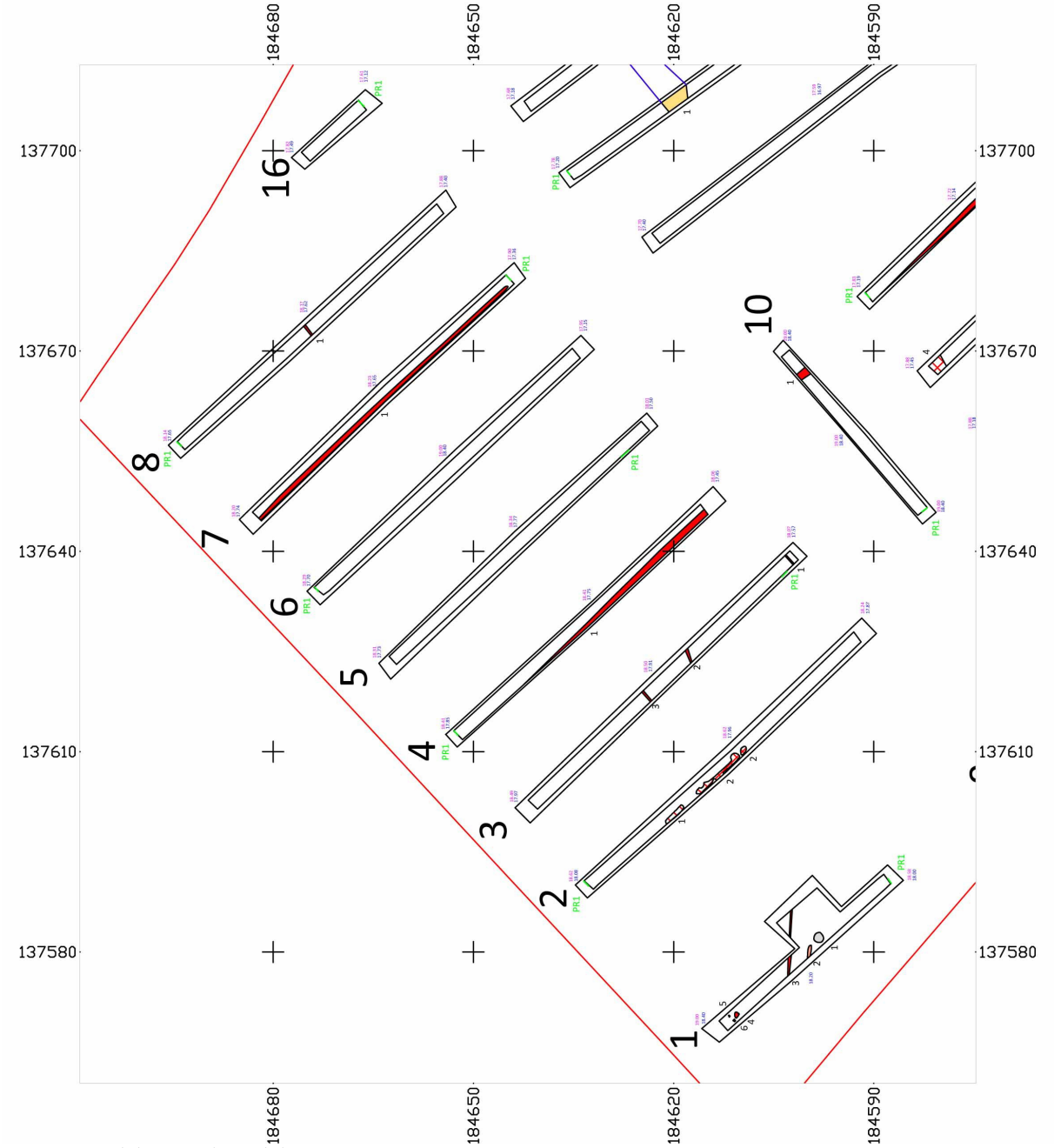
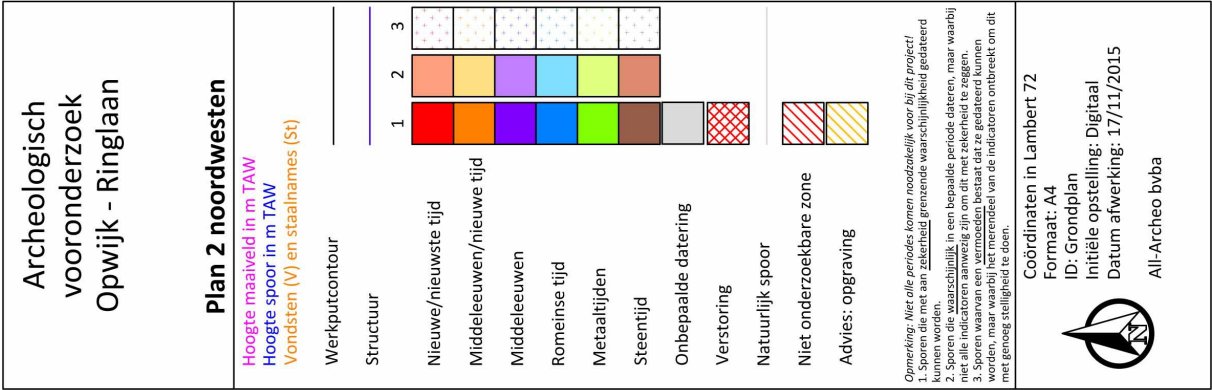

Fig. 13: Detailplan noordwestelijke zone

5.2 Bespreking sporen

Tijdens het onderzoek werden verschillende sporen aangetroffen. Het gaat om paalsporen, kuilen, greppels en verstoringen. De sporen worden besproken per zone en daarbinnen per sporencategorie.

5.2.1 Noordwestelijke zone (WP1-8, WP10, WP16)

5.2.1.1 Paalsporen

WP1S5 en WP1S6 zijn vierkante paalsporen met afmetingen van ongeveer 20 bij 30 cm (Fig. 14). De paalsporen hebben een losse puinvulling en zijn recent.

Fig. 14: WP1S4-6

5.2.1.2 Kuilen

WP1S1 is een ronde kuil met een diameter van 1,5 m (Fig. 15). De kuil heeft een lichte grijsbruine vulling. Er werd een boring uitgevoerd centraal in het spoor, waaruit bleek dat de vulling 32 cm diep bewaard is. Ter hoogte van de kuil werd een kijkvenster aangelegd, maar er werden geen bijkomende sporen geregistreerd.

Fig. 15: WP1S1

WP1S4 is een rechthoekige kuil met een puinrijke vulling en afmetingen van ongeveer 80 bij 70 cm (Fig. 14). De kuil is op basis van de vulling te dateren in de nieuwste tijd.

5.2.1.3 Greppels

WP1S2 is een greppel met een bruine gevlekte vulling (Fig. 16). De greppel doorsnijdt de ploeglaag en is bijgevolg in de nieuwe tot nieuwste tijd te plaatsen.

Fig. 16: WP1S2

WP1S3, WP3S1-3 en WP8S1 zijn de greppels van drainagebuizen (Fig. 17). De greppels zijn grijsbruin gevlekt en zijn ongeveer 30 cm breed. Ze zijn noordoost-zuidwest georiënteerd en behoren tot het drainagesysteem van het voormalige voetbalveld. Hierdoor zijn ze te dateren in de nieuwste tijd.

WP4S1 en WP7S1 zijn noordwest-zuidoost georiënteerde greppels van een tweede reeks drainagebuizen (Fig. 18), die de ploeglaag doorsnijden. De greppels zijn ongeveer 70 cm breed en

zijn gevuld met steengruis en baksteenpuin. Ze behoren tot het drainagesysteem van het voormalige voetbalveld en zijn daardoor eveneens te dateren in de nieuwste tijd.

Fig. 17: WP1S3

Fig. 18: WP7S1

WP9S1 is een noordwest-zuidoost georiënteerde aanleggreppel van een leiding. Het spoor heeft een donkere bruingrijze gevlekte vulling en is te dateren in de nieuwste tijd.

WP10S1 is een greppel met een donkere bruingrijze gevlekte vulling, die de ploeglaag doorsnijdt (Fig. 19). Hij is noordwest-zuidoost georiënteerd. De greppel is ongeveer 1,10 m breed en komt uit op een recente, betonnen waterput. De greppel dateert in de nieuwste tijd.

Fig. 19: WP10S1

5.2.1.4 Verstoringen

WP2S1-2 zijn verstoringen (Fig. 20). Het zijn uitbraaksporen van muren, die in verband te brengen zijn met de recent gesloopte gebouwen van het voormalige voetbalveld. Ze doorsnijden de ploeglaag.

Fig. 20: WP2S2(putwand)

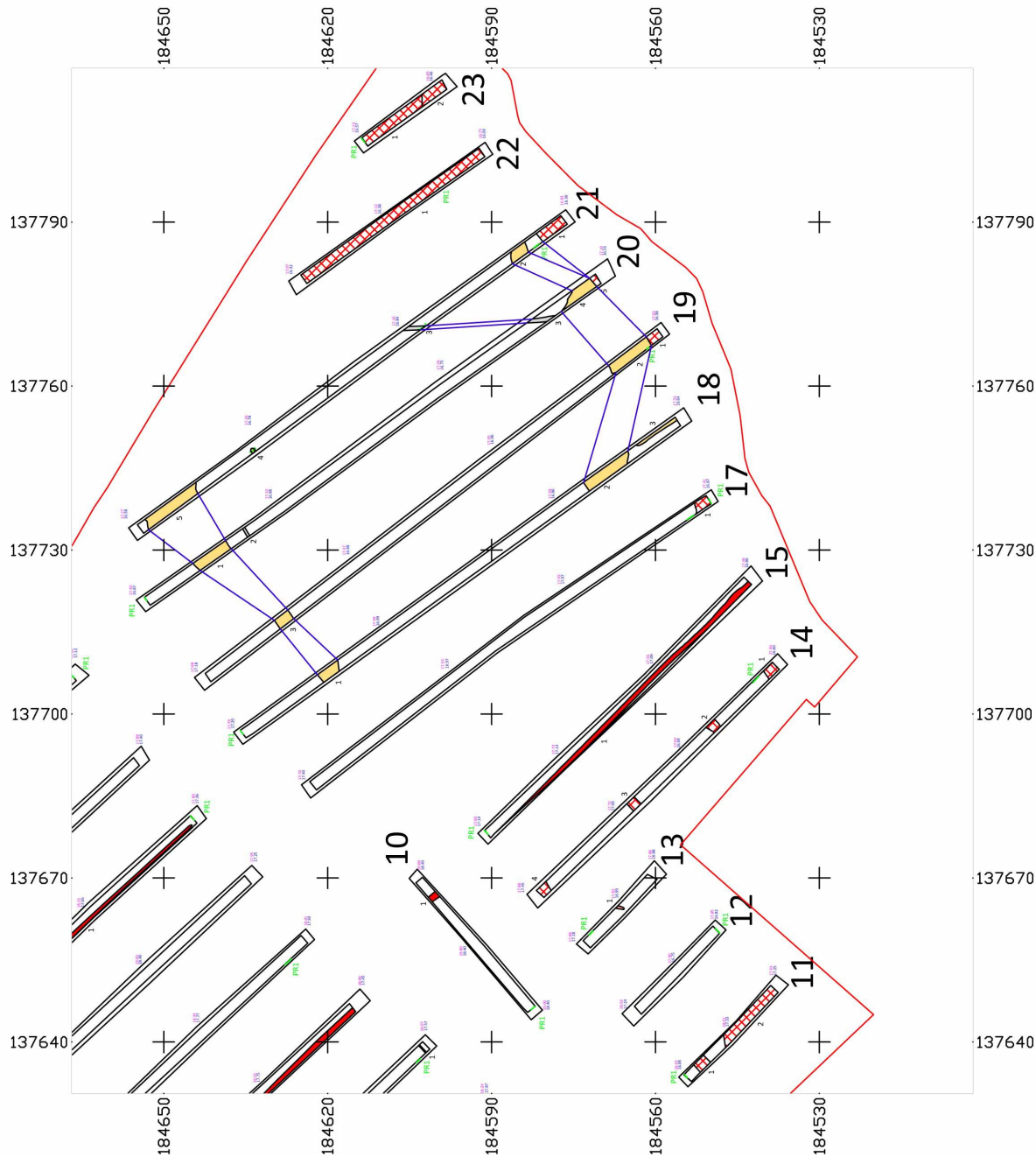
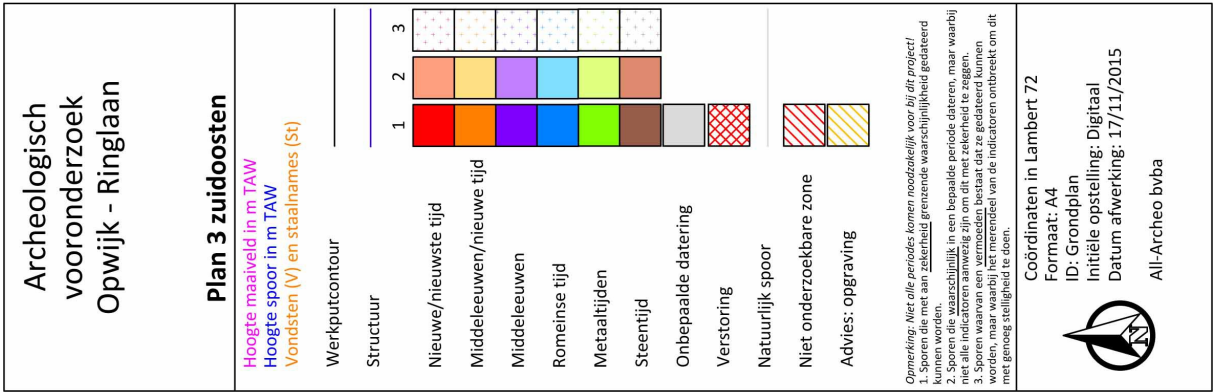

Fig. 21: Detailplan zuidoostelijke zone

5.2.2 Zuidoostelijke zone (WP11-15, WP17-23)

5.2.2.1 Kuilen

WP21S4 is een ronde kuil met een homogene bruine vulling (Fig. 22). De diameter van de kuil bedraagt ongeveer 80 cm. Op basis van de scherpe aflijning en de homogene vulling lijkt de kuil recent. Een doorsnede van de kuil bevestigt dit. De bewaringsdiepte van de vulling was nog 16 cm (Fig. 23). Het is mogelijk een plantkuil.

Fig. 22: WP21S4

Fig. 23: Doorsnede van WP21S4

5.2.2.2 Greppels

WP18S1, WP19S3, WP20S1 en WP21S5 vormen een greppelstructuur die noordoost-zuidwest georiënteerd is (Fig. 24, Fig. 25). De greppel heeft een homogene bruine vulling en is tussen 3,5 en 11 m breed. De greppel komt voor op de Ferrariskaart (zie hoger), waardoor hij ten minste tot de nieuwe tijd teruggaat. De vulling van de greppel bevatte baksteenfragmenten, industrieel wit aardewerk en steenkool. Hierdoor dateert de laatste gebruiksfase van de greppel in de nieuwste tijd.

Fig. 24: WP21S5

Fig. 25: WP21S5 (putwand)

WP18S2, WP19S2, WP20S4 en WP21S2 vormen een noordoost-zuidwest georiënteerde greppelstructuur (Fig. 26, Fig. 27). De greppel is tussen 3 en 10 m breed. De vulling van de greppel is homogeen bruin. De greppel is te zien op de Ferrariskaart (zie hoger), waardoor hij minstens tot de nieuwe tijd teruggaat.

Fig. 26: WP21S2

Fig. 27: WP21S2 (putwand)

WP18S3 is een noordwest-zuidoost georiënteerde greppel met een homogene bruine vulling (Fig. 28, Fig. 29). Hij is mogelijk te zien op de Ferrariskaart (zie hoger), wat hem minstens in de nieuwe tijd zou dateren.

Fig. 28: WP18S3

Fig. 29: WP18S3 (putwand)

WP13S1 is een noord-zuid georiënteerde greppel met een lichte bruingrijze vulling (Fig. 30, Fig. 31). De greppel is ongeveer 60 cm breed. Hij lijkt het colluvium te doorsnijden, en lijkt daardoor in de nieuwe of nieuwste tijd te dateren.

Fig. 30: WP13S1

Fig. 31: WP13S1 (putwand)

WP15S1 is een aanleggreppel van een afwateringsbuis en is te dateren in de nieuwste tijd.

WP20S3 en WP21S3 is een noord-zuid georiënteerde greppelstructuur van ongeveer 70 cm breed (Fig. 32). De vulling van de greppel is licht grijsbruin gevlekt. WP21S3 werd doorsneden (Fig. 33). De bewaringsdiepte van de vulling bedroeg 30 cm. De greppel kan niet gedateerd worden. Hij lijkt wel onder het postmiddeleeuws colluvium te liggen, wat een indicatie van de ouderdom kan zijn.

Fig. 32: WP21S3

Fig. 33: WP21S3 (putwand)

WP20S2 is een noordoost-zuidwest georiënteerd greppeltje van ongeveer 50 cm breed, met een grijsbruine gevlekte vulling (Fig. 34, Fig. 35). De greppel lijkt onder het postmiddeleeuws colluvium te liggen, wat een indicatie van de ouderdom kan zijn.

Fig. 34: WP20S2

Fig. 35: WP20S2 (putwand)

5.2.2.3 Verstoringen

WP14S1, WP17S1, WP19S1, WP21S1 en WP23S2 zijn verstoringen van een recente afwateringsbuis. WP11S1-2, WP14S2-4 zijn verstoringen met baksteenpuin. WP22S1 en WP23S1 zijn verstoringen door ophogingslagen, waarbij de moederbodem aangetast werd en baksteenfragmenten, hout en glasfragmenten bevatte.

6 Waardering, analyse van de geplande situatie: effecten, en advies

6.1 Antwoord onderzoeksvragen

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
  - Tot de waargenomen horizonten behoort een dik pakket colluvium (1C-horizont) van doorgaans 50 à 60 cm dik, dat bovenaan bewerkt werd door ploegen (Ap-horizonten). Dit colluvium lag bovenop de B-horizont (Bt-horizont), op zijn beurt gelegen op de moederbodem (2C-horizont).
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
  - Het colluvium was plaatselijk niet meer zichtbaar in het noordoosten van het terrein. Dit komt doordat de laag opgenomen raakte in de ploeglaag door bewerking van de grond.
- Zijn er tekenen van erosie?
  - De scherpe overgang tussen de basis van het colluvium en de top van de Btg-horizont duidt op een erosievlak. In de profielput van werkput 8 is mogelijk sprake van een met baksteenpuin opgevulde oude erosiegeul, die eveneens wijst op erosie.
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
  - In de profielputten van werkputten 22-23 is het colluvium volledig verdwenen en is de moederbodem verstoord. In deze werkputten lijkt de bodem afgegraven geweest te zijn, vooraleer hij opgehoogd werd.
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
  - Het afgezette colluviumpakket ligt bovenop de pleistocene B-horizont. Er is dus sprake van een begraven bodem.
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
  - Er zijn recente paalsporen, kuilen, greppels en verstoringen aanwezig.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
  - Alle sporen zijn antropogeen.
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
  - Doorsnedes van enkele van de aangetroffen sporen wijzen op een matige tot goede bewaringstoestand.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
  - Er kunnen enkel greppelstructuren waargenomen worden op het terrein.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
  - De sporen behoren allemaal tot de nieuwe tot nieuwste tijd. Twee greppels in werkputten 20 en 21 lijken echter onder het postmiddeleeuwse colluviumpakket te liggen en zijn daarom ouder. Een preciezere datering is echter niet mogelijk door het ontbreken van vondstmateriaal.
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
  - Er kan geen uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de occupatie.
- Zijn er indicaties die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
  - Er zijn geen indicaties die kunnen wijzen op een inrichting van een erf of van een nederzetting.
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?
  - Er zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten.

- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
  - Er werd geen archeologische vindplaats vastgesteld.
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
  - Niet van toepassing.
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaats?
  - Niet van toepassing.
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
  - Niet van toepassing.
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
  - Niet van toepassing.
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
  - Niet van toepassing.
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
  - Niet van toepassing.

6.2 Advies

Het onderzochte gebied leverde sporen op, maar er is geen aanleiding om te spreken van een archeologische site. De vastgestelde sporen omvatten voornamelijk greppels die behoren tot een historisch systeem van landindeling, en kuilen. De sporen kunnen nagenoeg allemaal gedateerd worden in de nieuwe tot nieuwste tijd.

De aangetroffen sporen werden voldoende gedocumenteerd tijdens het uitgevoerde vooronderzoek, zodat behoud *in situ* of vervolgonderzoek niet nodig geacht wordt. Daarom wordt de vrijgave van het terrein geadviseerd.

7 Bibliografie

7.1 Publicaties

Heyvaert, B./R. Trommelmans/G. Wyns/B. Acke, 2009: Archeologisch onderzoek Borchtsite Opwijk (prov. Vlaams-Brabant). Basisrapport – juli 2009, *Rapport* 2009/05, Ingelmunster. (Digitaal document: <http://homdad.com/HOM-alg/archeologie/bs1.pdf>)

7.2 Websites

Centrale Archeologische Inventaris (2015)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2015)
<http://dov.vlaanderen.be>

Geopunt Vlaanderen (2015)
<http://www.geopunt.be/>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2015)
<https://geo.onroenderfgoed.be/>

8 Bijlagen

8.1 Lijst van afkortingen

CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel
WP	Werkput
S	Spoor
PR	Profiel

8.2 Archeologische periodes

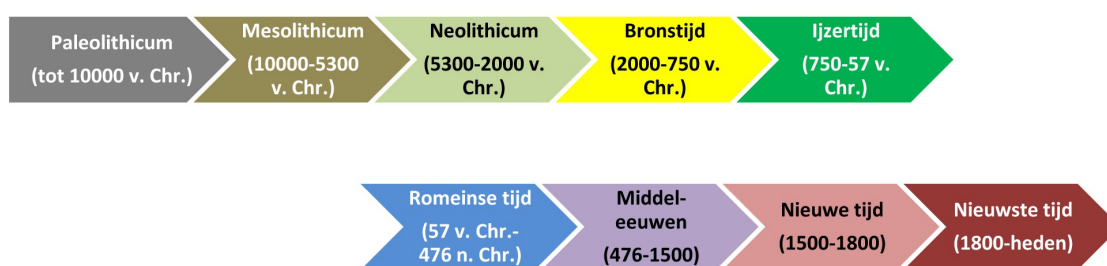

Fig. 36: Archeologische periodes

8.3 Plannen en tekeningen

Plan 1: Situering

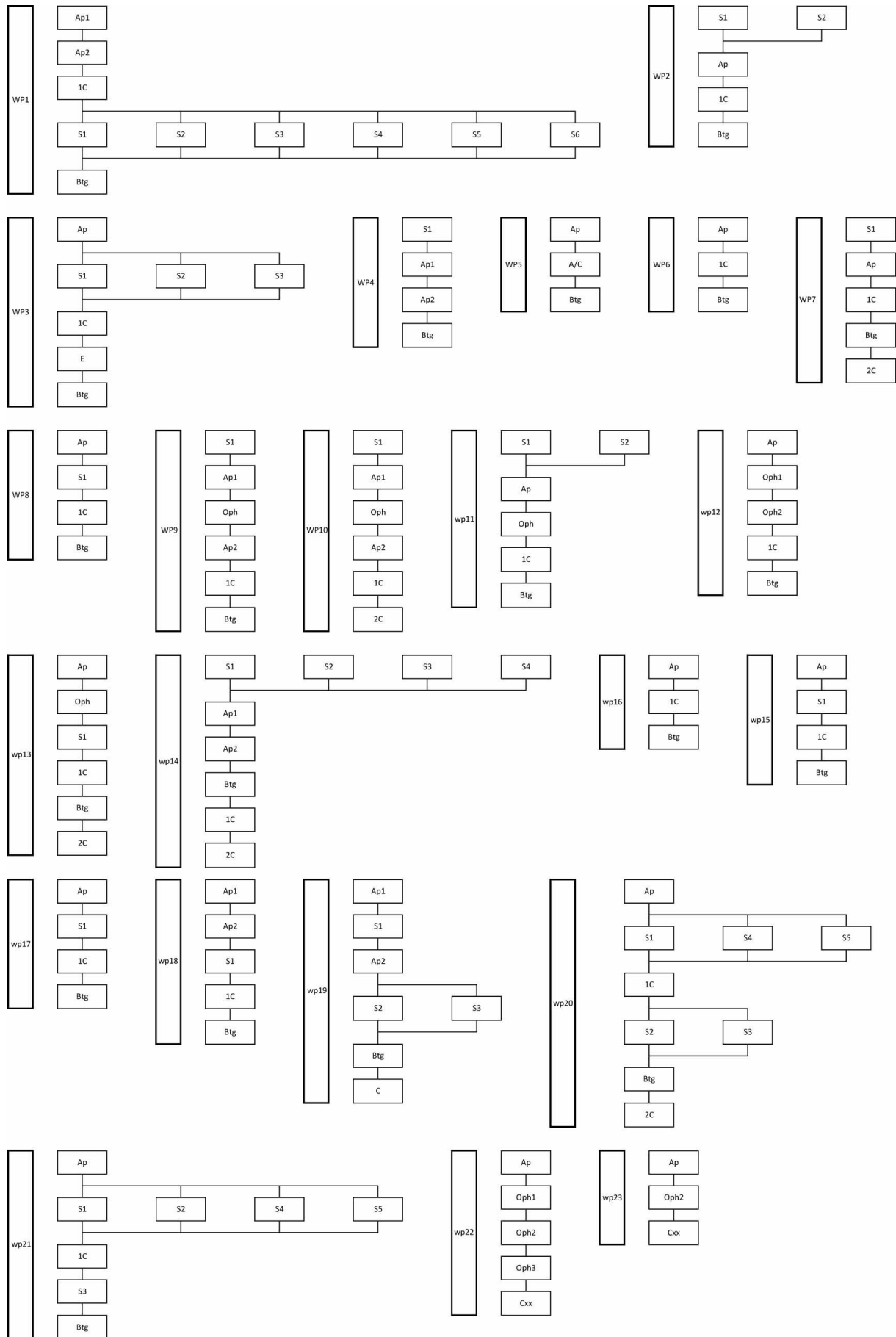
Plan 2: Detailplan noordwestelijke zone (WP1-8, WP10, WP16)

Plan 3: Detailplan zuidoostelijke zone (WP11-15, WP17-23)

Tekening 1: Profiel – en coupetekeningen 1

Tekening 2: Profiel – en coupetekeningen 2

8.4 Harrismatrix

8.5 Sporenlijst

Werkput	Spoor	Kleur			Homogeen/ Heterogeen	Vorm	Interpretatie
		Donker/ Licht	Hoofd- kleur	Bijkleur			
1	1	licht	grijs	bruin	gevekt	rond	kuil
1	2		bruin		homogeen	langwerpig	greppel
1	3		grijs	bruin	gevekt	langwerpig	aanleggreppel drainage
1	4		zwart	grijsbruin	gevekt	ovaal	kuil
1	5		zwart	grijsbruin	gevekt	rechthoekig	paalspoor
1	6		grijs	bruin	gevekt	rechthoekig	paalspoor
2	1		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	verstoring
2	2		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	verstoring
3	1		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	aanleggreppel drainage
3	2		bruin	rood	gevekt	langwerpig	aanleggreppel drainage
3	3		bruin	rood	gevekt	langwerpig	aanleggreppel drainage
4	1		bruin		gevekt	langwerpig	aanleggreppel drainage
7	1		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	aanleggreppel drainage
8	1		grijs		gevekt	langwerpig	aanleggreppel drainage
9	1	donker	bruin	grijs	gevekt	langwerpig	aanleggreppel leiding
10	1	donker	grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel
11	1		bruin		gevekt	langwerpig	verstoring
11	2		bruin	zwart	gevekt	langwerpig	verstoring
13	1	licht	bruin	grijs	gevekt	langwerpig	greppel
14	1		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
14	2		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
14	3		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
14	4		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
15	1	licht	bruin	beige	gevekt	langwerpig	aanleggreppel afwateringsbuis
17	1	licht	bruin	grijs	gelaagd	onregelmatig	verstoring
18	1		bruin		homogeen	langwerpig	verstoring
18	2		bruin		homogeen	langwerpig	greppel
18	3		bruin		homogeen	langwerpig	greppel
19	1	licht	grijs		gevekt	onregelmatig	verstoring
19	2		bruin		homogeen	langwerpig	greppel
19	3		bruin		homogeen	langwerpig	greppel
20	1		bruin		homogeen	langwerpig	greppel
20	2		grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel
20	3		grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel

Werkput	Spoor	Kleur			Homogeen/ Heterogeen	Vorm	Interpretatie
		Donker/ Licht	Hoofd- kleur	Bijkleur			
20	4		bruin		homogeen	langwerpig	greppel
20	5	licht	bruin	wit	gevekt	langwerpig	verstoring
21	1	donker	bruin		gevekt	langwerpig	verstoring
21	2		bruin		homogeen	langwerpig	greppel
21	3	licht	grijs		gevekt	langwerpig	greppel
21	4		bruin		homogeen	rond	kuil
21	5		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	greppel
22	1		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	verstoring
23	1		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
23	2		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring

8.6 Vondstenlijst

Er werden geen vondsten ingezameld tijdens het onderzoek.

8.7 Digitale gegevensdrager

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

Archeologisch vooronderzoek 2015/465

ID: Profiel- en coupetekeningen 1

Formaat: A4

Datum aanmaak: 26/11/2015

Datum afwerking: 27/11/2015

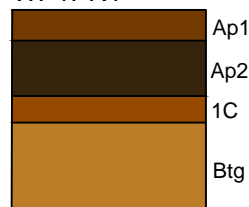
Legende

Oph Ophogingslaag
Fund Funderingslaag
Bio Gebioturbeerde laag
S Spoor in profielwand

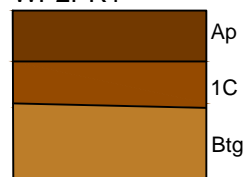
A A-horizont
Ap Beploegde A-horizont
B B-horizont
AB Overgang A -> B-horizont
E E-horizont
AC Overgang A -> C-horizont
C C-horizont/Moederbodem
(P) Podzolbodem
(TZ) Tertiair zand

Hoogte maaiveld in m TAW
Locatie staalname en nummer

WP1PR1

WP2PR1

WP3PR1

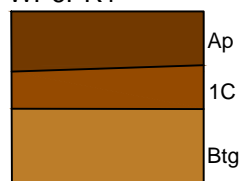
WP4PR1

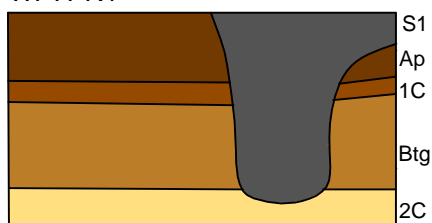
WP5PR1

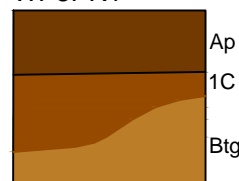
WP6PR1

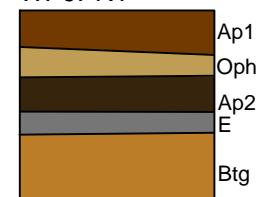
WP7PR1

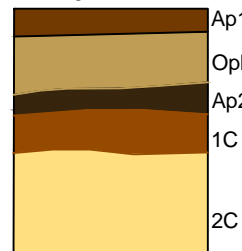
WP8PR1

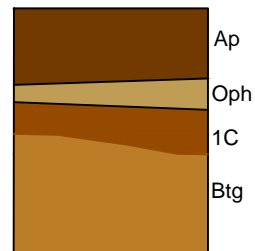
WP9PR1

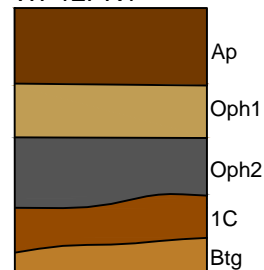
WP10PR1

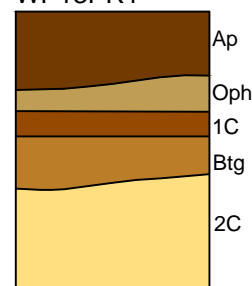
WP11PR1

WP12PR1

WP13PR1

1m

Schaal analoge veldtekeningen: 1:20

Archeologisch vooronderzoek 2015/465

ID: Profiel- en coupetekeningen 2

Formaat: A4

Datum aanmaak: 26/11/2015

Datum afwerking: 27/11/2015

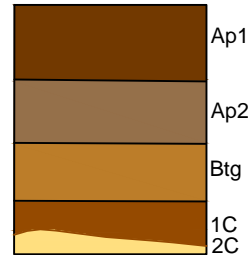
Legende

Oph	Ophogingslaag
Fund	Funderingslaag
Bio	Gebioturbeerde laag
S	Spoor in profielwand
A	A-horizont
Ap	Beploegde A-horizont
B	B-horizont
AB	Overgang A -> B-horizont
E	E-horizont
AC	Overgang A -> C-horizont
C	C-horizont/Moederbodem
(P)	Podzolbodem
(TZ)	Tertiair zand

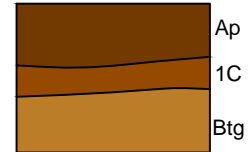
Hoogte maaiveld in m TAW

Locatie staalname en nummer

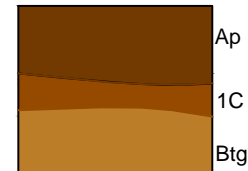
WP14PR1

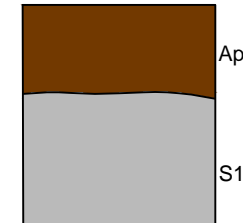
WP15PR1

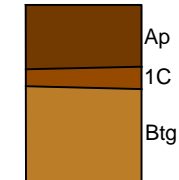
WP16PR1

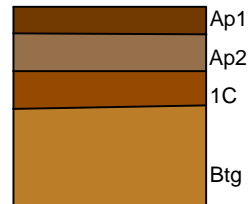
WP17PR1

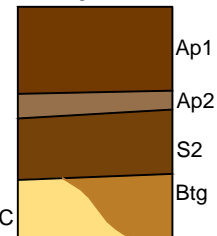
WP17PR2

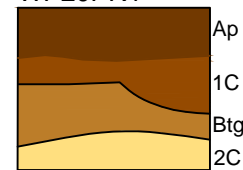
WP18PR1

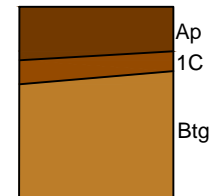
WP19PR1

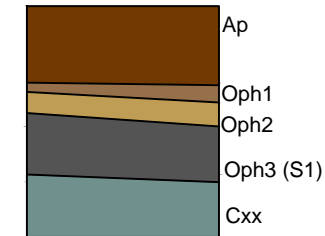
WP20PR1

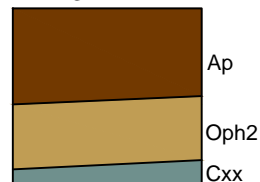
WP21PR1

WP22PR1

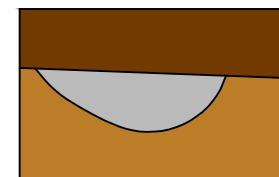
WP23PR1

WP1S1BO1

WP21S3

WP21S4

1m

Schaal analoge veldtekeningen: 1:20

Archeologisch vooronderzoek Opwijk - Ringlaan

Plan 1 situering

Hoogte maaiveld in m TAW
Hoogte spoor in m TAW
Vondsten (V) en staalnames (St)

Werkputcontour

Structuur

Nieuwe/nieuwste tijd

Middeleeuwen/nieuwe tijd

Middeleeuwen

Romeinse tijd

Metaaltijden

Steentijd

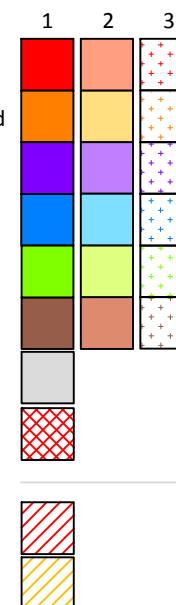
Onbepaalde datering

Verstoring

Natuurlijk spoor

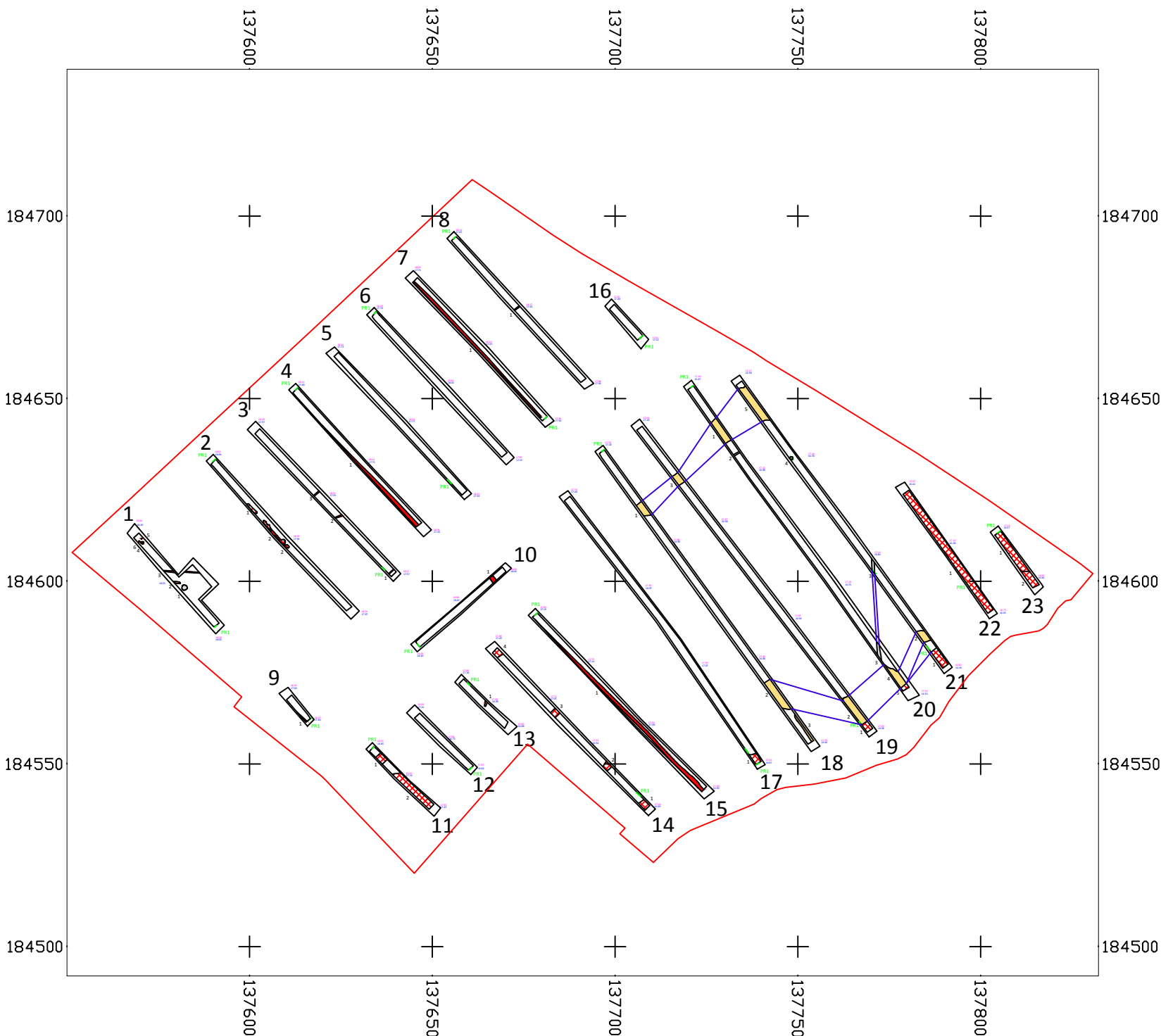
Niet onderzoekbare zone

Advies: opgraving

Opmerking: Niet alle periodes komen noodzakelijk voor bij dit project!
1. Sporen die met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid gedateerd kunnen worden.
2. Sporen die waarschijnlijk in een bepaalde periode dateren, maar waarbij niet alle indicatoren aanwezig zijn om dit met zekerheid te zeggen.
3. Sporen waarvan een vermoeden bestaat dat ze gedateerd kunnen worden, maar waarbij het merendeel van de indicatoren ontbreekt om dit met genoeg stelligheid te doen.

Coördinaten in Lambert 72
Formaat: A4
ID: Grondplan
Initiële opstelling: Digitaal
Datum afwerking: 17/11/2015
All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Opwijk - Ringlaan

Plan 2 noordwesten

Hoogte maaiveld in m TAW

Hoogte spoor in m TAW

Vondsten (V) en staalnames (St)

Werkputcontour

Structuur

Nieuwe/nieuwste tijd

Middeleeuwen/nieuwe tijd

Middeleeuwen

Romeinse tijd

Metaaltijden

Steentijd

Onbepaalde datering

Verstoring

Natuurlijk spoor

Niet onderzoekbare zone

Advies: opgraving

	1	2	3
Nieuwe/nieuwste tijd			
Middeleeuwen/nieuwe tijd			
Middeleeuwen			
Romeinse tijd			
Metaaltijden			
Steentijd			
Onbepaalde datering			
Verstoring			
Natuurlijk spoor			
Niet onderzoekbare zone			
Advies: opgraving			

Opmerking: Niet alle periodes komen noodzakelijk voor bij dit project!

1. Sporen die met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid gedateerd kunnen worden.

2. Sporen die waarschijnlijk in een bepaalde periode dateren, maar waarbij niet alle indicatoren aanwezig zijn om dit met zekerheid te zeggen.

3. Sporen waarvan een vermoeden bestaat dat ze gedateerd kunnen worden, maar waarbij het merendeel van de indicatoren ontbreekt om dit met genoeg stelligheid te doen.

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4

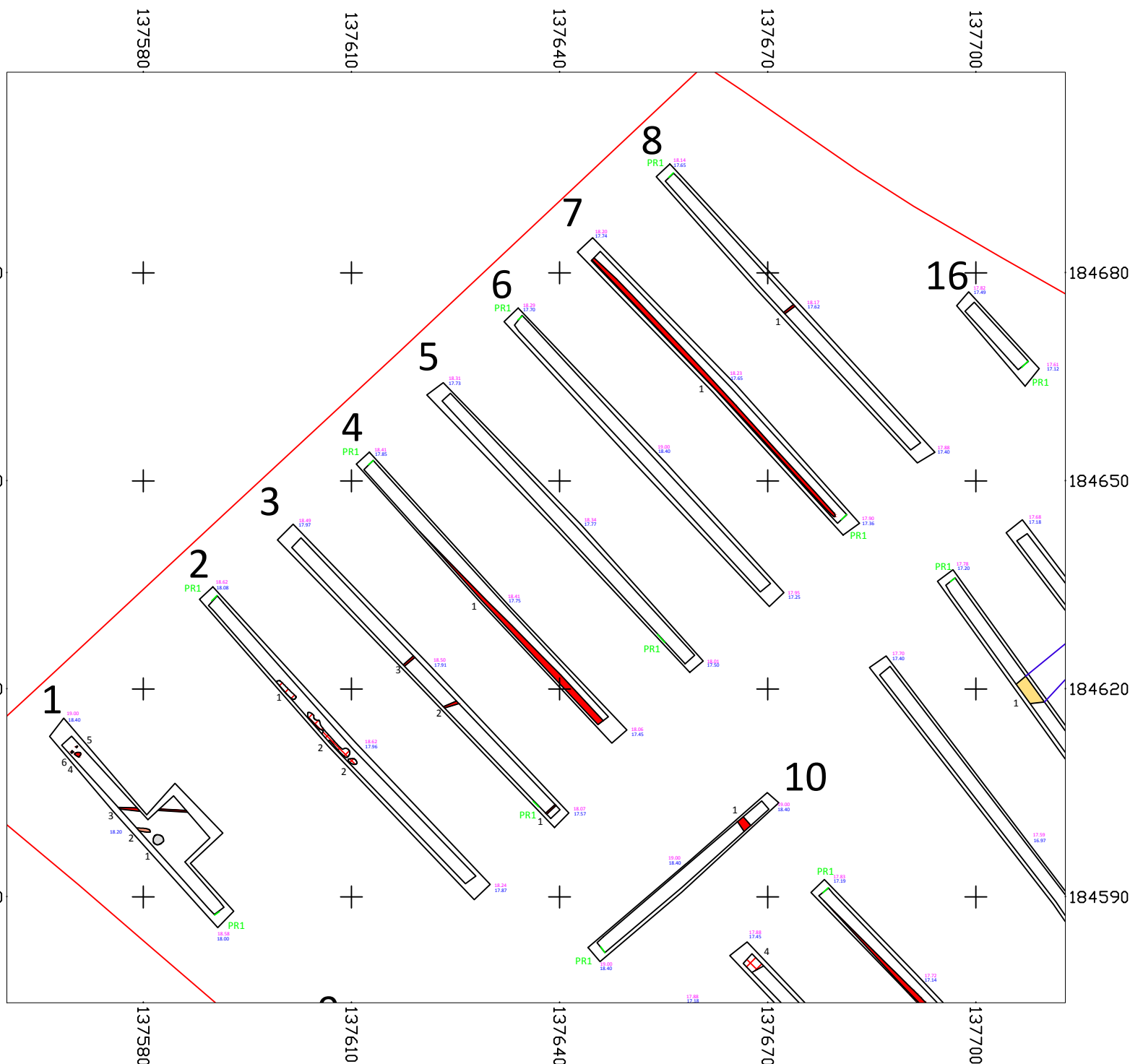
ID: Grondplan

Initiële opstelling: Digitaal

Datum afwerking: 17/11/2015

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Opwijk - Ringlaan

Plan 3 zuidoosten

Hoogte maaiveld in m TAW
Hoogte spoor in m TAW
Vondsten (V) en staalnames (St)

Werkputcontour

Structuur

Nieuwe/nieuwste tijd

Middeleeuwen/nieuwe tijd

Middeleeuwen

Romeinse tijd

Metaaltijden

Steentijd

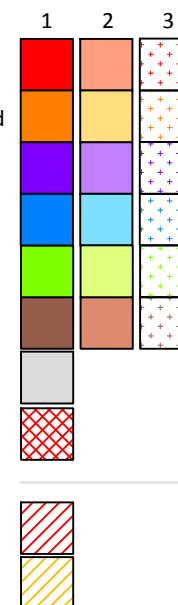
Onbepaalde datering

Verstoring

Natuurlijk spoor

Niet onderzoekbare zone

Advies: opgraving

Opmerking: Niet alle periodes komen noodzakelijk voor bij dit project!
1. Sporen die met **zekerheid** grenzende waarschijnlijkheid gedateerd kunnen worden.
2. Sporen die **waarschijnlijk** in een bepaalde periode dateren, maar waarbij niet alle indicatoren aanwezig zijn om dit met zekerheid te zeggen.
3. Sporen waarvan een **vermoeden** bestaat dat ze gedateerd kunnen worden, maar waarbij het merendeel van de indicatoren ontbreekt om dit met genoeg stelligheid te doen.

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4

ID: Grondplan

Initiële opstelling: Digitaal

Datum afwerking: 17/11/2015

All-Archeo bvba

